

Παρέμβαση Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης και ΥΠΕΞ Ευ. Βενιζέλου στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την έκθεση προόδου της ΠΓΔΜ (Στρασβούργο, 5.2.2014)

Σχετικά με το θέμα της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας. Υπενθυμίζω ότι το Συμβούλιο, στα συμπεράσματα του Δεκεμβρίου του 2013, κατέγραψε την πολιτική κρίση που προκλήθηκε από τα γνωστά γεγονότα στο Κοινοβούλιο στις 24 Δεκεμβρίου του 2012. Τα γεγονότα αυτά έφεραν στην επιφάνεια βαθιές διαφορές μεταξύ των πολιτικών κομμάτων, που υπονόμισαν τη δυνατότητα του Κοινοβουλίου να λειτουργεί με ορθό τρόπο. Η πολιτική κρίση κατέδειξε, επίσης, προβλήματα στην αντιμετώπιση των μέσων ενημέρωσης από την Κυβέρνηση και ανέδειξε την ανάγκη για άμεση επανέναρξη του διαλόγου της Κυβέρνησης με τους λειτουργούς των μέσων ενημέρωσης.

Θετική είναι ως τάση η εξέλιξη που αφορά το γεγονός πως η ευρωπαϊκή προοπτική παραμένει ως στρατηγική προτεραιότητα της χώρας αυτής, και αυτό νομίζω ότι συνιστά και τη βάση πάνω στην οποία συζητάμε.

Το Συμβούλιο χαιρέτισε τη συμβολή του Ενταξιακού Διαλόγου Υψηλού Επιπέδου (High Level Accession Dialogue) στην πρόοδο στα περισσότερα ζητήματα προτεραιότητας, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν εκκρεμείς υποθέσεις στα δικαστήρια, που πρέπει να αντιμετωπιστούν, και την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Το Συμβούλιο επισήμανε την ανάγκη να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο κράτος δικαίου - συμπεριλαμβανομένης της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης - στην καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, στην ανάγκη προστασίας της ελευθερίας του λόγου, καθώς και στην κατάσταση, τη νομική και πραγματική, των μέσων ενημέρωσης. Όλα αυτά είναι ανοιχτά ζητήματα, που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Χρειάζεται σαφήνεια στις σχέσεις κράτους και κυβερνώντος κόμματος. Αυτό σημειώθηκε και από το Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ, στο πλαίσιο της εκλογικής διαδικασίας.

Άποψη του Συμβουλίου είναι ότι η αξιολόγηση της εφαρμογής της Συμφωνίας-Πλαίσιο της Αχρίδας, η οποία είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις διεθντικές σχέσεις, πρέπει να ολοκληρωθεί και οι προτάσεις να εφαρμοσθούν.

Η στρατηγική που εφαρμόζεται για τους Ρομά πρέπει να εφαρμοστεί ενεργά. Η υψηλή ανεργία πρέπει να αντιμετωπιστεί και η διαχείριση των δημοσίων οικονομικών να γίνει πιο αποτελεσματική.

Εξαιρετικά κρίσιμο σημείο είναι η διατήρηση σχέσεων καλής γειτονίας. Εδώ εντάσσεται, στη σχέση καλής γειτονίας και στο σεβασμό του διεθνούς δικαίου, το ζήτημα της εξεύρεσης κοινά αποδεκτής λύσης στην ονομασία, στο ανοιχτό ζήτημα του ονόματος, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων που διεξάγονται στο πλαίσιο των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, υπό την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα διά του προσωπικού του αντιπροσώπου, του πρέσβη κ. Nimetz.

Είναι ανάγκη να ολοκληρωθούν αυτές οι διαπραγματεύσεις, που κρατάνε πολλά χρόνια, για το ζήτημα της ονομασίας και να καταλήξουν σε οριστική λύση.

Εμείς επιθυμούμε, ως κυβέρνηση μιλώντας τώρα, ως Έλληνας υπουργός Εξωτερικών, αυτό να γίνει γρήγορα, το ταχύτερο δυνατό.

Επιτρέψτε μου μια μικρή παρέκβαση εθνικού χαρακτήρα, η ελληνική θέση είναι μετριοπαθής, συμβιβαστική, συγκεκριμένη. Είχα την ευκαιρία, στις 30 Ιανουαρίου, μιλώντας στη Βουλή των Ελλήνων, να επαναλάβω για πολλοστή φορά ότι η Ελλάδα αποδέχεται ένα όνομα το οποίο είναι σύνθετο, με γεωγραφικό προσδιορισμό για τον όρο Μακεδονία. Αυτό επιτρέπει τη διάκριση από τις ελληνικές περιοχές που ονομάζονται, επίσης, Μακεδονία. Ξεπερνάμε έτσι οποιαδήποτε υπόνοια αλυτρωτισμού, διαμορφώνεται ένα πλαίσιο σχέσεων καλής γειτονίας, σεβόμαστε τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας και τις προσπάθειες του Γενικού Γραμματέα και του κ. Nimetz.

Η πρόταση είναι πολύ συγκεκριμένη, είναι μια πρόταση η οποία διασφαλίζει την αξιοπρέπεια όλου του διαλόγου και όλων των πλευρών, αλλά η λύση αυτή πρέπει να είναι οριστική, πρέπει να είναι τελική, πρέπει να είναι πλήρης. Άρα, συμφωνούμε σε ένα συμβιβαστικό σύνθετο όνομα με γεωγραφικό προσδιορισμό, αλλά σε ένα όνομα για κάθε χρήση, εσωτερική και εξωτερική. Η ένσταση ότι δεν μπορεί να αλλάξει το συνταγματικό όνομα και δεν μπορεί να αναθεωρηθεί το Σύνταγμα δεν είναι κατανοητή στην ΕΕ, γιατί στις χώρες μέλη της ΕΕ έχουμε κάθε λίγο και λιγάκι αναθεωρήσεις των εθνικών Συνταγμάτων για να προσαρμοστούμε σε αλλαγές του ευρωπαϊκού δικαίου ή στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Ο ενιαίος ευρωπαϊκός συνταγματικός χώρος διαμορφώνεται μέσα από συνεχείς αλλαγές στα εθνικά Συντάγματα – και βέβαια ήδη και η ίδια η Συμφωνία της Αχρίδας λειτουργεί ως ένας μηχανισμός συνταγματικών αλλαγών. Κλείνει η παρένθεσή μου που ήταν εθνικού χαρακτήρα, αξιοποιώντας τη δυνατότητα που έχω να απευθύνομαι ενώπιόν σας.

Και επανέρχομαι στις θέσεις του Συμβουλίου, το οποίο έχει, επίσης, σημειώσει τις συνεχιζόμενες υψηλού επιπέδου επαφές μεταξύ της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας και της Βουλγαρίας και προσβλέπει στην μετεξέλιξή τους σε συγκεκριμένες πράξεις και αποτελέσματα. Και εδώ έχουμε ζητήματα σχέσεων καλής γειτονίας.

Το Συμβούλιο έχει σημειώσει την πρόταση της Επιτροπής για έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων. Θα τα εξετάσουμε αυτά τον χρόνο που έρχεται, αργότερα προς τον Ιούνιο, αλλά, βεβαίως, αυτό που έχει σημασία είναι να δούμε τι μεταρρυθμίσεις θα έχουν μεσολαβήσει στο πλαίσιο του Ενταξιακού Διαλόγου Υψηλού Επιπέδου, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής της πολιτικής συμφωνίας της 1ης Μαρτίου του 2013. Το Συμβούλιο ζήτησε να υπάρξουν απτά βήματα προς την κατεύθυνση της προώθησης των σχέσεων καλής γειτονίας και της επίτευξης αποδεκτής λύσης στο ζήτημα του ονόματος.

Επιτρέψτε μου να προσθέσω, ότι, παρά την ενεργό συμμετοχή της χώρας αυτής σε διάφορες περιφερειακές πρωτοβουλίες, όπως το Περιφερειακό Συμβούλιο Συνεργασίας (Regional Cooperation Council) και η Διαδικασία Συνεργασίας Νοτιανατολικής Ευρώπης (South East European Cooperation Process), πρέπει να καταβληθούν μεγαλύτερες προσπάθειες, ώστε να υπάρξει ένας σαφής, εποικοδομητικός ρόλος στο πλαίσιο της ευρύτερης περιοχής.

ΔΕΥΤΕΡΟΛΟΓΙΑ

«Ευχαρίστησα στην αρχική μου παρέμβαση τους τρεις εισηγητές εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, θέλω τώρα στη δευτερολογία μου να ευχαριστήσω τον Επίτροπο Štefan Füle για τη δουλειά του, για την αφοσίωσή του στον σκοπό αυτό, στη διεύρυνση της ΕΕ και στην προοπτική ένταξης των κρατών των Δυτικών Βαλκανίων. Έχουμε πολύ στενή συνεργασία και ξέρει πάρα πολύ καλά ότι τις επόμενες μέρες θα επισκεφθώ και τις έξι πρωτεύουσες της περιοχής υπό την ιδιότητα του Προέδρου του Συμβουλίου και φυσικά θα επισκεφθώ και τα Σκόπια, γιατί είναι μια ευκαιρία τώρα το εξάμηνο της Ελληνικής Προεδρίας να έχουμε μια επί τόπου συζήτηση για θέματα, τα οποία αφορούν το κοινό ευρωπαϊκό και - θα μου επιτρέψετε να πω - και ευρωπαϊκό μέλλον της περιοχής.

Δεν θα αναφερθώ στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και στο Μαυροβούνιο, το έκανε ήδη με πολύ συνοπτικό αλλά εύστοχο τρόπο ο Επίτροπος ο κ. Füle, επιτρέψτε μου, όχι μόνο ως Πρόεδρος του Συμβουλίου, αλλά και ως Έλληνας Υπουργός Εξωτερικών, να δώσω ορισμένες διευκρινίσεις σε σχέση με το ζήτημα της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας.

Άκουσα πολλά αξιότιμα μέλη του Κοινοβουλίου να προβάλλουν τον ισχυρισμό ότι υπάρχει μια διμερής διαφορά ανάμεσα στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και την Ελλάδα σε σχέση με το όνομα, και αυτή η εκκρεμότητα, αυτή η διμερής εκκρεμότητα παρεμποδίζει την ενταξιακή πορεία της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας. Αυτή η περιγραφή είναι απολύτως εσφαλμένη.

Το ζήτημα του ονόματος δεν είναι μια διμερής διαφορά, το είπα νομίζω πολύ χαρακτηριστικά ο κ. Χουντής προηγουμένως, είναι ένα διεθνές εκκρεμές ζήτημα. Ο διάλογος, η διαπραγμάτευση, η μεσολαβητική πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα και του ειδικού του αντιπροσώπου του κ. Nimetz απορρέει από δύο αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και βασική αρχή που διέπει τη λειτουργία της ΕΕ, βασικό στοιχείο του ευρωπαϊκού κεκτημένου και της ευρωπαϊκής έννομης τάξης, είναι ο σεβασμός των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Δεν είναι το ζήτημα του ονόματος που λειτουργεί ως εμπόδιο στην επιτάχυνση της διαδικασίας και στην έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Το πρόβλημα είναι η εκπλήρωση και ο σεβασμός των γενικών κριτηρίων που πρέπει να εκπληρώνουν όλα τα κράτη

μέλη, όλα τα υποψήφια προς ένταξη κράτη μάλλον, και αυτό που ισχύει για όλα τα υποψήφια κράτη ισχύει και για την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας.

Πίσω από το όνομα υπάρχει ζήτημα σεβασμού του διεθνούς δικαίου, υπάρχει ζήτημα περιφερειακής σταθερότητας, υπάρχει ζήτημα ενός λανθάνοντος ή και έκδηλου αλυτρωτισμού, υπάρχει ζήτημα σχέσεων καλής γειτονίας. Αν υποθέταμε ότι λύνεται αύριο με έναν μαγικό τρόπο το ζήτημα του ονόματος, δε θα σήμαινε ότι ξαφνικά έχουμε λύσει όλα τα προβλήματα που αφορούν τα κριτήρια ένταξης.

Ακούσατε τις παρεμβάσεις του κ. Κόβατσεφ και του κ. Στογιάνοφ. Δεν είναι παρεμβάσεις που εκφράζουν την ελληνική οπτική γωνία. Υπάρχει ένα ζήτημα σχέσεων καλής γειτονίας και με άλλες χώρες. Υπάρχει ένα πρόβλημα που τίθεται γενικότερα και, φυσικά, διευκρινίζω ότι αυτές δεν είναι οι απαντήσεις του Συμβουλίου, αυτές είναι οι παρεμβάσεις που έχω την ευκαιρία να κάνω απευθυνόμενος προς εσάς ως Έλληνας Υπουργός Εξωτερικών.

Άρα λοιπόν το ζήτημα δεν είναι τίποτα άλλο παρά αυτό που έχει περιληφθεί στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου του 2013. Εκεί λέγεται ρητά και υπογραμμίζεται ότι πρέπει να γίνουν χειροπιαστά βήματα προς την κατεύθυνση της εφαρμογής της Συμφωνίας της 1ης Μαρτίου του 2013. Εκεί λέγεται ρητά ότι πρέπει να γίνουν χειροπιαστά βήματα προς την κατεύθυνση των σχέσεων καλής γειτονίας.

Αυτό είναι το θέμα. Και το παράδοξο είναι, θα μου επιτρέψετε να πω εδώ, ότι η Ελλάδα είναι ίσως η φιλικότερη χώρα στην περιοχή για την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Εξακολουθούμε να είμαστε ο πρώτος ξένος άμεσος επενδυτής στη χώρα αυτή. Η Ελλάδα είναι ο αγαπημένος τουριστικός προορισμός για τους πολίτες της χώρας αυτής. Το λιμάνι της Θεσσαλονίκης είναι η φυσική έξοδος της χώρας αυτής προς τη Μεσόγειο. Άρα, έχουμε τις προϋποθέσεις μιας πολύ καλής και έντονης συνεργασίας, αλλά, φυσικά, για να μπορέσουμε να δώσουμε την ώθηση που θέλουμε, πρέπει να αρθούν τα αίτια του προβλήματος που αφορούν το κριτήριο των σχέσεων καλής γειτονίας.

Έχω μιλήσει ήδη αρκετές φορές με τον ομόλογό μου, έχω μιλήσει με τους αρχηγούς άλλων πολιτικών κομμάτων, αποδίδω πολύ μεγάλη σημασία στην επίσκεψή μου στα Σκόπια σε λίγες ημέρες, πιστεύω ότι θα έχουμε μια καθαρότερη εικόνα, αλλά θέλω, με κάθε τρόπο, να διευκρινίσω ότι δεν πρόκειται για μια επιδερμική προσέγγιση που αφορά μια εμμονή ή ένα στερεότυπο, το όνομα. Υπάρχει ένα πρόβλημα το οποίο πρέπει να το δούμε στην ιστορική του διάσταση, στη θεσμική του διάσταση, και πρέπει να το δούμε με βάση αυτό το κριτήριο που σας είπα, δηλαδή το τι πρέπει να πληροί ως προϋπόθεση κάθε υποψήφιο προς ένταξη στην ΕΕ κράτος.

Θέλω να ελπίζω ότι τα αξιότιμα μέλη του Κοινοβουλίου που είχαν μια διαφορετική αντίληψη γύρω από τα πραγματικά περιστατικά και την ιστορία του ζητήματος θα λάβουν τώρα υπόψη τους τις παρατηρήσεις που έκανα.

Εμείς, μπορούμε να διακρίνουμε με πολύ καθαρό τρόπο τα καθήκοντα της Προεδρίας του Συμβουλίου από τις εθνικές μας ευαισθησίες και προτεραιότητες. Σε εθνικό επίπεδο μετέχουμε στην πρωτοβουλία Nimetz με εποικοδομητικό τρόπο, διατυπώνοντας μια μετριοπαθή συμβιβαστική πρόταση για ένα σύνθετο όνομα με γεωγραφικό προσδιορισμό, για κάθε χρήση όμως, ένα όνομα για κάθε χρήση. Ως Προεδρία του Συμβουλίου, με απόλυτη ψυχραιμία και αντικειμενικότητα, όπως κάνουμε γενικά για την πολιτική διεύρυνσης και για τις σχέσεις γειτονίας, για τις πολιτικές γειτονίας, θα σεβαστούμε και θα εφαρμόσουμε τα συμπεράσματα του Συμβουλίου που διατυπώθηκαν στις 19 Δεκεμβρίου του 2013.

Σας ευχαριστώ πολύ.